

den foreslaas paa særlig Lov, som naar den foreslaas under Finansloven, hvor den nemmere kan give Anledning til Kontroverser og Konflikter.

Krigsministeren (Schnack): Naar den ærede Ordfører for Flertallet udtalte, at der i de senere Aar er givet Bevillinger til Reparation af Felttskytset, er det jo ganske rigtigt, men jeg tror paa den anden Side, at ærede Medlemmer ville give mig Ret i, at det ofte gaar saaledes, at man tror, at en brugt Genstand kan holde endnu en rum Tid, naar man foretager nogle Reparationer paa den, og saa viser det sig i Tiden, at man har taget fejl. Det er vist noget, som overalt ses i det daglige Liv. For øvrigt giver den samme ærede Ordførers Bemærkninger mig Anledning til at udtale mig lidt nærmere om, hvorledes hele Sagen har udviklet sig.

Det er bekendt for flere Medlemmer her, blandt andet for dette Tings højtærede Formand, at det har været min Plan at forelægge et fuldstændigt Lovforslag om nyt Feltartilleri. Jeg har udtalt det over for ham, det er saaledes ikke en Historie, jeg fortæller, det er, hvad der virkelig var min Plan. Grunden dertil var den, at jeg er meget ængstelig for, at den Tid, vort nuværende Feltartillerimateriel kan holde, kun er kort, og samtidig at jeg ikke kunde vide, hvor hurtigt — henset til den almindelige finansielle Stilling — en saadan Fornyelse kunde gennemføres. Ved at forelægge Lovforslaget helt og holdent nu, vilde jeg have kunnet opnaa, at man, hvis Forsøgene gik forholdsvis hurtigt, allerede til næste Aar muligen kunde have begyndt Anskaffelserne, medens de paa denne Maade, ved at søge en Bevilling alene til at foretage Forsøgene, maatte udsættes et Aar. Jo mere jeg imidlertid arbejdede med Sagen, desto klarere blev det mig, at der var saa mange Hensyn at tage, som jeg ogsaa allerede har bemærket ved Forelæggelsen, baade Hensyn til Betjeningsforholdene ved Kanonen og ogsaa Hensyn af økonomisk Art i Henseende til Tilvebringelsen, at det var det eneste rigtige først at søge en Bevilling til Afholdelse af Forsøgene. Da jeg var naaet til dette Resultat — det var omtrent ved Juletid — overvejede jeg, hvorledes jeg skulde bringe denne Sag frem, og saa fandt jeg, det vilde være uheldigt at komme saa sent med et stort Ændringsforslag til Finansloven. Det er Grunden til, at jeg bragte dette Forslag frem som særlig Lov. Det kan jo være, det havde været korrektere at gøre det paa

den anden Maade, men har jeg gjort fejl her, beder jeg det høje Ting undskylde dette, og i alt Fald haaber jeg, at det, at jeg maaske har begaaet en Fejl, ikke skal foraarsage, at Tinget tager med mindre Velvilje paa dette Lovforslag.

Med Hensyn til Størrelsen af den Sum, jeg har forlangt, skal jeg med et Par Ord omtale, hvorledes jeg er kommen til den. Jeg har tænkt mig, at man vilde komme til at vælge 3—4 Modeller til Forsøg, og senere supplere to af disse til 2 Delinger til Prøve ved Tropperne. Det vilde altsaa blive 5—6 Pjecer. En Pjece koster ca. 15,000 Kr. — altsaa ialt 90,000 Kr. Jeg har paaregnet 1,500 Skud; et Skud koster 40 Kr. — det er 60,000 Kr. Der har man de 150,000 Kr. Dernæst har jeg paaregnet i det mindste 2 Ammunitionsvogne; en Ammunitionsvogn koster 7,000 Kr. — det var altsaa 14,000 Kr. Saa kommer de uforudsete Udgifter, Transport osv., derfor valgte jeg med en rund Sum 200,000 Kr. Jeg har haft en anden Støtte for dette Tal. I Sverige blev der bevilget 330,000 Kr. til tilsvarende Forsøg, der saa vidt vides bleve anstillede i omtrent lignende Maalestok. Ærede Medlemmer have maaske set, at i Sverige er man nu kommen saa vidt, at der er begæret i Rigsdagen til nyt Felttskyts 12 Millioner Kr., hvoraf 2 Millioner som første Rate for det første Aar.

Hermed skal jeg paa ny anbefale denne Sag til det høje Ting.

Borghjærg: Det har vakt ejendommelige Tanker hos mig, at der fremkommer et saadant Forslag som det her foreliggende fra denne Krigsminister. Det er jo et Forslag om rent ud sagt at gøre Forsøg med, hvorledes man bedst kan slaa Mennesker ihjel, hvorledes man bedst kan dræbe og myrde. Det undrer mig for øvrigt, at der ikke allerede er nedlagt Protest derimod af den højtærede Krigsministers Kollega, den fromme Kultusminister. Han har jo autoriseret Lærebøger her i Landet, hvorefter man lærer hele den opvoksende Slægt, at man ikke skal slaa ihjel. Ikke desto mindre beder man os her om 200,000 Kr. til at gøre Forsøg med, hvorledes man bedst kan slaa ihjel, og hvis disse Forsøg lykkes, hvad de utvivlsomt gøre, vil der komme følgende Krav. Det forrige Felttskyts kostede, saa vidt jeg, 2 Mill. Kroner. Felttskytset er blevet betydelig forbedret i de Aar, der ere gaaede, saa det bliver mindst 4 Millioner, man kræver af Rigsdagen til at slaa Folk